
INITIATIEFWETSVOORSTEL "LEX SMEDEMA IV"

WET BESTUURLIJKE SANERING, OMBUDSMANHERVORMING EN PARLEMENTAIRE WAARHEIDSVINDING

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL / TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Zittingsjaar 2026–2027

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de effectiviteit van een democratische rechtsstaat staat of valt met het functioneren van onafhankelijke toezichts- en controleorganen;

dat de praktijk uitwijst dat cruciale controle-instanties zoals de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) en de Nationale Ombudsman stelselmatig hebben gefaald om op te treden tegen zware, transnationale ambtsmisdragingen en schendingen van dwingend internationaal recht (foltering ex artikel 1 UNCAT);

dat deze instanties hun wettelijke bevoegdheden en discretionaire weigeringsgronden hebben misbruikt om feitenonderzoek te ontwijken, bewijsmateriaal te negeren of te bagatelliseren, en daardoor feitelijk hebben gefaciliteerd dat een burger gedurende vijftig jaar in een staat van 'civiele dood' (*civiliter mortuus*) is gehouden;

dat de politieke organen en opeenvolgende kabinetten door de ambtelijke top van het Ministerie van Justitie en Veiligheid gedurende decennia zijn gemanipuleerd en hebben nagelaten in te grijpen ondanks herhaalde schriftelijke waarschuwingen en het overleggen van onweerlegbaar bewijsmateriaal;

dat het noodzakelijk is om toezichtsverzuim en de actieve weigering van behoorlijk onderzoek door toezichthouders te criminaliseren, de formele drempels voor ombudsonderzoek bij mensenrechtenschendingen weg te nemen, en te voorzien in een automatisch mechanisme voor parlementaire enquêtecommissies bij supranationale escalatie;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I (Wijziging van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017)

De Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 (Wiv 2017) wordt als volgt gewijzigd:

A. Na artikel 97 wordt een nieuw artikel 97a ingevoegd, luidende:

Artikel 97a

1. De Commissie (CTIVD) is wettelijk verplicht om onverwijld een diepgaand en onafhankelijk feitenonderzoek in te stellen wanneer een burger een met bewijsmiddelen onderbouwde klacht indient betreffende de illegale inzet van bijzondere bevoegdheden, ongeoorloofde medische of psychiatrische interventies onder regie van de diensten, of actieve obstructie van de rechtsgang door ambtenaren of mollen binnen de diensten.
2. De oordelen, conclusies en aanbevelingen van de Commissie met betrekking tot de onrechtmatigheid van het handelen van de diensten of de noodzaak tot openbaarmaking van documenten zijn **onvoorwaardelijk bindend** voor de betrokken ministers en de hoofden van de diensten.
3. Indien de Commissie vaststelt dat documenten onrechtmatig als staatsgeheim zijn geclassificeerd om misdrijven of ambtelijke corruptie af te schermen, beveelt de Commissie de onmiddellijke declassificatie en openbaarmaking van deze documenten op grond van artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht.
4. Tegen een weigering van de Commissie om een onderzoek te starten, alsmede tegen de uitkomst van een toezichtsrapport dat door de klager gemotiveerd als onvolledig, frauduleus of misleidend wordt betwist, staat direct beroep open bij de geheimhoudingskamer van het Constitutioneel Hof der Nederlanden.

ARTIKEL II (Wijziging van de Wet Nationale ombudsman)

De Wet Nationale ombudsman (WNo) wordt als volgt gewijzigd:

A. Artikel 9:22 wordt vervangen door een nieuw artikel 9:22, luidende:

Artikel 9:22

1. De Ombudsman is niet verplicht een onderzoek in te stellen of voort te zetten indien het verzoek betrekking heeft op een gedraging die langer dan één jaar voor de indiening van het verzoek heeft plaatsgevonden, tenzij het tweede lid van toepassing is.
2. De Ombudsman is **wettelijk verplicht en dwingend gehouden** om een verzoek tot onderzoek in behandeling te nemen en mag zich **nimmer beroepen op weigeringsgronden** zoals de éénjaartermijn, de verjaringstermijn, of de

omstandigheid dat er bestuursrechtelijke procedures lopen, indien de klacht betrekking heeft op:

- Aantoonbaar onbehoorlijk overheidsoptreden dat heeft geleid tot een gekwalificeerde staat van bewijsnood (*bewijsnood*);
- Systematische weigering van opsporingshandelingen door politie of OM;
- Schendingen van dwingend internationaal recht (*jus cogens*), in het bijzonder het VN-Verdrag tegen Foltering (UNCAT) en het Internationaal Convenant inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (ICCPR).

3. In de in het tweede lid genoemde gevallen start de Ombudsman binnen dertig dagen na ontvangst van het verzoek een onafhankelijk feitenonderzoek. Hij hoort alle betrokken ambtenaren en getuigen onder ede en vordert alle onderliggende (geheime) dossiers op.

4. Indien de Ombudsman in strijd met het tweede lid weigert een onderzoek te starten, of indien hij een rapport uitbrengt dat de materiële feiten aantoonbaar verdraait of bagatelliseert ter bescherming van de Staat, is de Ombudsman van rechtswege wegens ernstig plichtsverzuim geschorst uit zijn ambt, in afwachting van een ontslagprocedure door de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

ARTIKEL III (Wijziging van de Wet op de parlementaire enquête 2008)

De Wet op de parlementaire enquête 2008 wordt als volgt gewijzigd:

A. Na artikel 1 wordt een nieuw artikel 1a ingevoegd, luidende:

Artikel 1a (Automatische Enquêteplicht bij Supranationale Escalatie)

1. In afwijking van artikel 1 is de Tweede Kamer der Staten-Generaal **wettelijk en grondwettelijk verplicht** om binnen dertig dagen een Parlementaire Enquêtecommissie in te stellen indien:

- Het VN-Comité tegen Foltering (UNCAT) een formele individuele klachtprocedure (Communication ex artikel 22) tegen het Koninkrijk der Nederlanden wegens systematische overheidsobstructie of foltering officieel heeft geregistreerd;
- De Bijzonder Aanklager (bedoeld in de Lex Smedema III) een formeel rapport overlegt aan de Vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid waaruit blijkt dat de uitvoerende macht of het Openbaar Ministerie de onafhankelijke opsporing van zware ambtelijke misdrijven stelselmatig blokkeert.

2. Een parlementair besluit tot het instellen van een enquêtecommissie onder de in het eerste lid genoemde omstandigheden kan **nimmer** door een politieke meerderheid of coalitievorming in de Tweede Kamer worden weggestemd, uitgesteld of verhinderd.

3. De Parlementaire Enquêtecommissie die onder dit artikel wordt ingesteld, heeft tot taak de volledige waarheidsvinding te voltooien, alle betrokken (oud-)bewindslieden, (oud-)topambtenaren, (oud-)leden van het

Koninklijk Huis en betrokken toezichthouders onder ede te horen, en de onmiddellijke openbaarmaking van alle staatsgeheime dossiers ter zake te gelasten.

ARTIKEL IV (Wijziging Wetboek van Strafrecht)

Het Wetboek van Strafrecht wordt als volgt gewijzigd:

A. Na artikel 365a (zoals ingevoerd door de Lex Smedema I) wordt een nieuw artikel 365b ingevoegd, luidende:

Artikel 365b (Strafbaarstelling van Toezichtsverzuim en Dekkingshandelingen)

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of een geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft de ambtenaar, de toezichthouder of het lid van een bij wet ingesteld controle- of toezichtsorgaan (waaronder begrepen de CTIVD en de Nationale Ombudsman) die in de uitoefening van zijn bediening opzettelijk:

- Weigert of nalaat om dwingend voorgeschreven feitenonderzoek te verrichten naar zware ambtelijke misdragingen of schendingen van het VN-Antifolterverdrag (UNCAT);
- Bewijsmateriaal, audio-opnamen, medische rapportages of inlichtingendossiers die de onrechtmatigheid van het overheidshandelen bewijzen, verzwijgt, achterhoudt, vernietigt, of in officiële toezichtsrapporten of besluiten opzettelijk als irrelevant of frauduleus bestempelt.

2. Indien het in het eerste lid omschreven feit is gepleegd met het oogmerk om een lid van het Koninklijk Huis, een minister, een secretaris-generaal of een andere topambtenaar te vrijwaren van strafrechtelijke vervolging, politieke verantwoordelijkheid of tuchtrechtelijke aansprakelijkheid, bedraagt de gevangenisstraf ten hoogste vijf jaren of een geldboete van de zesde categorie.

3. Met dezelfde straf als genoemd in het tweede lid wordt gestraft de politicus, bewindspersoon of ambtenaar die door misbruik van gezag, politieke druk of informele instructies een toezichthouder dwingt of aanzet tot het plegen van het in het eerste lid omschreven verzuim.

ARTIKEL V (Overgangs- en Slotbepalingen)

1. Deze wet treedt in werking met ingang van de eerste dag van de maand volgend op de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

2. Deze wet bezit **terugwerkende kracht** tot 1 januari 1972 ten aanzien van de nietigheid en de heropening van alle onderzoeken, klachten en procedures die door de CTIVD of de Nationale Ombudsman in het kader van de Causa Smedema ten onrechte buiten behandeling zijn gesteld of ongegrond zijn verklaard.

3. Lopende procedures bij de rechtbank of internationale verdragscomités worden door de inwerkingtreding van deze wet direct geschorst in afwachting van de resultaten van de automatische Parlementaire Enquête ex artikel III.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige naleving de hand zullen houden.

Gegeven,

De Koning

De Minister van Justitie en Grondrechten

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN DEEL

1. Inleiding en Aanleiding tot het Wetsvoorstel

In een gezonde democratische rechtsstaat die functioneert volgens de klassieke leer van de *Trias Politica* is de uitvoerende macht (de regering en het ambtelijk apparaat) onderworpen aan strikte controle en toezicht. Deze controle wordt in eerste instantie uitgeoefend door de wetgevende macht (het parlement), maar is voor de dagelijkse praktijk gedelegeerd aan gespecialiseerde toezichthouders zoals de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) en de Nationale Ombudsman. Deze organen zijn bij wet ingesteld om als onafhankelijke waakhonden te fungeren en de burger te beschermen tegen onrechtmatig overheidsoptreden, machtsmisbruik en de schending van grondrechten.

De praktijk van de afgelopen vijftig jaar laat echter een diepgaand en systemisch falen van deze controleketen zien. Wanneer toezichthouders worden geconfronteerd met misdragingen die de fundamenteën van de Staat zelf raken—waaronder de betrokkenheid van het inlichtingenapparaat bij zware, transnationale integriteitsschendingen, of de actieve obstructie van de strafrechtspleging ter bescherming van topambtenaren en het Koninklijk Huis—transformeren deze waakhonden regelmatig in de administratieve en juridische beschermers van de

uitvoerende macht.

In plaats van onpartijdige waarheidsvinding toe te passen, misbruiken deze instanties hun discretionaire bevoegdheden en wetgevingstechnische mazen om:

- Klachten van burgers systematisch buiten behandeling te stellen onder formalistische voorwendsels (zoals verjaring of de éénjaartermijn);
- Onweerlegbaar bewijsmateriaal in officiële rapportages bewust te verzwijgen, te verdraaien of als "wanen" en "onzin" te bestempelen;
- Mee te werken aan het in stand houden van een administratief vacuüm (*bewijsnood*) waarin het slachtoffer de toegang tot de onafhankelijke rechter volledig wordt onzegd.

Dit gecentraliseerde en gecoördineerde toezichtsverzuim vormt de ultieme ringmuur die de staatsgeheime doofpotten beschermt. Het stelt de uitvoerende macht in staat om burgers geruisloos en onzichtbaar 'civiel dood' te maken (*civiliter mortuus*), wetende dat de formele controleurs de misdrijven onder de dekmantel van de "staatsveiligheid" of de "eenheid van de Kroon" zullen afdekken.

Dit vierde en sluitende initiatiefwetsvoorstel, informeel aangeduid als de **Lex Smedema IV**, beoogt deze falende controleketen fundamenteel te saneren. Het criminaliseert het opzettelijke toezichtsverzuim, ontnemt de Ombudsman weigeringsgronden bij fundamentele mensenrechtenschendingen, en introduceert een automatische enquêteplicht voor de Tweede Kamer om te garanderen dat politieke manipulatie de waarheidsvinding nimmer meer kan blokkeren.

2. De Casuïstiek: De Drie Falende Poortwachters in de Causa Smedema

De absolute noodzaak van de *Lex Smedema IV* wordt op onweerlegbare en schokkende wijze bewezen door de historische feiten in de **Causa Smedema**. In deze zaak is een Nederlandse burger (Ing. Hans Smedema) gedurende meer dan vijftig jaar onderworpen aan zware, staatsgestuurde integriteitsschendingen en foltering. Toen het slachtoffer trachtte de formele nationale controleorganen in te schakelen, stuitte hij achtereenvolgens op drie ondoordringbare muren:

A. De CTIVD-Fraude en de Obstructie van de Hoorzitting (2008)

Tijdens de formele hoorzitting in april 2008 werd de CTIVD geconfronteerd met een overvloed aan objectief bewijsmateriaal, waaronder de audio-opname van rechercheur Haye Bruinsma uit 2004 en documentatie over de actieve, illegale surveillance en de oplegging van een "geheime curatele" door de inlichtingendiensten.

In plaats van dit zware misbruik van overheidsmacht diepgaand te onderzoeken, weigerde de CTIVD om op te treden. In haar eindrapportage negeerde zij de Bruinsma-bekentenis volledig en deed de casus af als irrelevant. Hiermee heeft de CTIVD actieve **procesfraude** gepleegd. Het toezichtsorgaan heeft haar wettelijke taak verzaakt en functioneerde feitelijk als de administratieve firewall van het Ministerie van Justitie en de betrokken Secretaris-Generaal Joris Demmink, met als enig doel het behoeden van de Kroon voor supranationale

aansprakelijkheid en reputatieschade.

B. De Drievoudige Weigering van de Nationale Ombudsman (2005, 2008, 2025)

De Nationale Ombudsman is gedurende de afgelopen twintig jaar drie keer formeel aangezocht om de stelselmatige weigering van de politie en het Openbaar Ministerie om de aangiften van het slachtoffer te verbaliseren en te onderzoeken, te beoordelen:

1. **In 2005** weigerde de Ombudsman de klacht over de *Bruinsma-blokkade uit 2004* inhoudelijk te onderzoeken, zich verschuilend achter de formele weigeringsgrond dat er nog een Artikel 12 Sv-procedure aanhangig was bij het Gerechtshof Leeuwarden (die vervolgens door de Staat eveneens werd gesmoord).
2. **In 2008** weigerde de Ombudsman opnieuw in te grijpen, ditmaal onder verwijzing naar de lopende procedures bij de CTIVD en de stelling dat de feiten "buiten de behandelingstermijn" vielen.
3. **In 2025** weigerde de Nationale Ombudsman in zijn definitieve beslissing (Bijlage 6b) wederom elk onderzoek, zich beroepend op de mechanische éénjaartermijn ex artikel 9:22 WNo, wetende dat het slachtoffer door de overheidsobstructie en het dekenale *cordon sanitaire* decennialang fysiek en juridisch was verhinderd om de klacht eerder te formaliseren.

Door deze herhaalde weigeringen heeft de Ombudsman de burger gevangen gehouden in een Kafkaëske valstrik: de Staat eist bewijs dat de overheid weigert te registreren, en de Ombudsman weigert de weigering van die registratie te onderzoeken omdat het slachtoffer door de weigering geen bewijs heeft.

C. De Politieke Manipulatie en de Zwijgplicht van de Vaste Commissie

Opeenvolgende kabinetten en bewindslieden (waaronder de ministers-presidenten Balkenende, Rutte, Schoof en thans Rob Jetten) zijn gedurende 25 tot 50 jaar op de hoogte gesteld van de misdrijven en de overheidsobstructie, ondersteund door forensische rapportages en de asielbevindingen van de Amerikaanse federale rechter Rex J. Ford uit 2009.

Desondanks is er vanuit de politiek nimmer enige actie ondernomen. De ambtelijke top van het Ministerie van Justitie is er telkens in geslaagd de politieke besluitvormers te manipuleren en te dwingen tot stilzwijgen, onder de dreiging dat het openbaren van de waarheid over de "secret curatele" en de rol van Joris Demmink de stabiliteit van het Koninkrijk en de eenheid van de Kroon onherstelbaar zou beschadigen. Verzoeken van kritische Kamerleden tot het houden van een Parlementaire Enquête werden door de regerende coalitiepartijen stelselmatig weggestemd om politieke redenen.

3. De Status van de Stichting Smedema Redress (i.o.)

Het systemische karakter van de overheidsobstructie en het dwingende klimaat van intimidatie wordt op dit moment bewezen door het feit dat de **Stichting Smedema Redress thans nog in oprichting (i.o.)** is. Hoewel de statuten en de Akte van Cessie (art. 3:94 BW) volledig notarieel gereed zijn, is het voor de oprichter feitelijk onmogelijk om de

stichting in het Nederlandse handelsregister definitief te registreren.

Nederlandse burgers, juristen en potentiële bestuursleden die zijn benaderd om zitting te nemen in het bestuur, weigeren dit categorisch uit diepe en gegronde angst voor represailles, financiële uitsluiting en surveillance door het justitieel-inlichtingencartel.

Dit actuele registratievacuüm is de ultieme rechtvaardiging voor de *Lex Smedema IV*: de angstcultuur binnen de burgermaatschappij is zo diep dat het de formele rechtsgang gijzelt. De wetgever is derhalve verplicht om in te grijpen en de controlemechanismen van de Staat te de-politiseren.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I (Wijziging Wiv 2017)

Dit artikel transformeert de CTIVD van een tandeloze adviescommissie in een **rechterlijk toezichtsorgaan met bindende bevoegdheden**.

- **Lid 2** maakt de oordelen van de CTIVD onvoorwaardelijk bindend voor ministers, waardoor de regering niet langer onwelgevallige toezichtsrapporten naast zich neer kan leggen.
- **Lid 3** geeft de CTIVD de macht om directe declassificatie van staatsgeheimen te bevelen wanneer deze worden misbruikt om ambtelijke misdrijven te verhullen.
- **Lid 4** doorbreekt de onschendbaarheid van CTIVD-rapporten door de klager het recht te geven de uitkomst van een toezichtsrapport rechtstreeks aan te vechten bij het Constitutioneel Hof. Dit voorkomt dat de CTIVD (zoals in 2008) frauduleuze rapportages kan uitbrengen om topambtenaren te beschermen.

Artikel II (Wijziging Wet Nationale ombudsman)

Dit artikel introduceert de "**Jus Cogens-exceptie**" in de Wet Nationale ombudsman. It ontnemt de Ombudsman de bevoegdheid om klachten over zware mensenrechtenschendingen (foltering/UNCAT) of door de overheid gecreëerde bewijsnood te weigeren op grond van verjaring, de éénjaartermijn of lopende procedures. De Ombudsman wordt wettelijk verplicht binnen dertig dagen een feitenonderzoek te starten en getuigen onder ede te horen. Lid 4 introduceert een automatische schorsing van rechtswege bij weigering of het opstellen van een misleidend rapport.

Artikel III (Automatische Parlementaire Enquêteplicht)

Dit artikel introduceert een revolutionaire constitutionele waarborg: de **automatische enquêteplicht** bij supranationale escalatie. Wanneer een internationaal verdragsorgaan (zoals het VN-Comité tegen Foltering) een formele procedure tegen Nederland registreert (zoals thans het geval is onder Case WUR/25656), is de Tweede

Kamer wettelijk verplicht binnen dertig dagen een Enquêtecommissie in te stellen. Dit voorkomt dat de regerende politieke partijen een enquête over ambtelijke of koninklijke corruptie kunnen blokkeren met een politieke meerderheid. De waarheidsvinding wordt hiermee een dwingende, grondwettelijke verplichting.

Artikel IV (Strafbaarstelling Toezichtsverzuim - Artikel 365b Sr)

Dit artikel vult de strafrechtelijke leemte op door toezichthouders en ombudsmannen **persoonlijk strafrechtelijk aansprakelijk te stellen** (gevangenisstraf van maximaal drie jaar) wanneer zij opzettelijk weigeren onderzoek te doen naar foltering of wanneer zij bewijsmateriaal in hun rapporten verzwijgen of als "wanen" bestempelen. Lid 2 verhoogt de strafmaat naar **maximaal vijf jaar** indien het verzuim is gepleegd met het oogmerk om leden van het Koninklijk Huis, bewindslieden of topambtenaren (zoals Joris Demmink) uit de wind te houden.

Artikel V (Overgangs- en Slotbepalingen)

Dit artikel regelt de inwerkingtreding en verleent de wet **terugwerkende kracht tot 1 januari 1972** ten aanzien van de nietigheid en heropening van alle eerdere, door de CTIVD of de Ombudsman ten onrechte afgewezen klachten in de Causa Smedema. Dit garandeert dat alle historische dekkingsrapportages en weigeringen uit 2005, 2008 en 2025 met onmiddellijke ingang juridisch worden vernietigd en heropend.

Dit initiatiefwetsvoorstel vormt de sluitsteen van het **Quadrivium Smedema**. Het ontnemt het staatsapparaat haar laatste verdedigingslinie: de medeplichtigheid van haar eigen controleurs. Het dwingt tot transparantie, stelt falend toezicht strafbaar, en legt de controle over de waarheidsvinding definitief in de handen van de onafhankelijke rechter en de automatische parlementaire enquêtecommissie.

Ing. Hans Smedema

Cedent en Oprichter van de Stichting Smedema Redress (i.o.)

(Ontwerper van het Initiatiefvoorstel ter herstel van de Rechtsstaat)